

Avdelningen för systemanalys och statistik
Policyanalys
Jörgen Sjödin

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks@regeringskansliet.se

Informationsklass: K0

Yttrande angående promemorian Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Sammanfattning

Energimyndigheten välkomnar ambitionen att främja ökad materialåtervinning och en mer cirkulär ekonomi. Myndighetens yttrande fokuserar på de delar av promemorian som har energirelevans, särskilt avfallsförbränning, och tar därför inte ställning till promemorian som helhet.

- Energimyndigheten stödjer förslaget om dokumentation av avfall som lämnas till förbränning.
- Energimyndigheten lyfter behovet av att säkerställa att värmeförsörjningen är hållbar och trygg i ljuset av minskad avfallsförbränning.
- Energimyndigheten vill lyfta fram sitt tidigare förslag om ett plastansvar, vilket skulle kunna vara ett styrmedel för att öka materialåtervinning och minska koldioxidutsläpp från avfallsförbränning.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten stödjer promemorians övergripande mål att öka materialåtervinning och främja en mer cirkulär ekonomi. Myndigheten avstår dock från att ta ställning till de föreslagna författningsändringarna i sin helhet, då dessa huvudsakligen faller utanför myndighetens ansvarsområde. Yttrandet fokuserar därför på de aspekter som rör avfallsförbränning och energiåtervinning.

Dokumentation av avfall

Energimyndigheten tillstyrker förslaget om dokumentation av avfall för att säkerställa dess lämplighet för förbränning. Myndigheten bedömer att många anläggningsägare redan idag har incitament att kontrollera bränslet och bedömer att det föreslagna kravet inte kommer att innebära en betydande börda.

Materialåtervinning, energiåtervinning och avfallshierarkin

Energimyndigheten instämmer i vikten av att öka materialåtervinningen och minska mängden avfall som går till förbränning. Ur ett systemperspektiv är det önskvärt att prioritera cirkularitet på högsta möjliga nivå i avfallshierarkin. Avfallsförbränning bör ses som en sista utväg för avfall som inte kan återanvändas eller materialåtervinnas. Detta förtar dock inte det faktum att avfall idag står för en betydande del av bränslemixen i fjärr- och kraftvärmen¹, där fjärr- och kraftvärmen med sina tekniska egenskaper bidrar med el och energi då användningen är som störst, med systemtjänster och lokal nytta i städer. I flera svenska städer är värme från avfallsförbränning basen för fjärrvärmen. Att i enlighet med promemorians slutsats kunna lösa en minskad tillgång på inhemskt avfall med importerat avfall kan innebära miljö- och försörjningsmässiga risker som inte närmare har analyserats i underlaget. Effekten av en minskad tillgång på inhemskt avfall för förbränning kan delvis motverkas av den pågående utvecklingen mot energieffektivare byggnader och ökad tillgång på spillvärme, vilket i sin tur minskar behovet av bränslebaserad fjärrvärme.

Förslag om plastansvar

I promemorian diskuteras olika förslag kring producentansvar. Energimyndigheten vill i detta sammanhang lyfta ett av sina förslag från rapporten *Styrmedel för CCS och CCU – Avskiljning och lagring respektive användning av koldioxid* (ER 2023:26). Förslaget innebär att en utredning bör genomföras för att införa ett plastansvar. Målet är att säkerställa att aktörer som tillför plast på marknaden inte bara ansvarar för insamling och behandling av plastavfall, utan även för att minska koldioxidutsläppen från dess behandling.

Beslut i detta ärende har fattats av tillförordnade generaldirektören Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningschefen Gustav Ebenå, chefsjuristen Rikard Janson samt enhetschefen Mathias Normand. Föredragande har varit handläggaren Jörgen Sjödin.

Caroline Asserup

Jörgen Sjödin

¹ Avfall utgjorde 26,8 procent av mängden insatt bränsle för produktion av el och värme 2023 (exklusive kärnbränsle). Se: www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/slutgiltig-statistik-for-el-och-fjarrvarme-2023.